

Voortgangsnota 2019 Aa en Hunze

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief

Bestuur en portefeuillevverdeling

Belangrijke onderwerpen begroting 2019

Financiële positie 2019

Bijstellingen

Bijlagen

Leeswijzer

Inhoudsopgave Voortgangsnota 2019

AANBIEDINGSBRIEF

Aanbiedingsbrief

0 ALGEMEEN

0.1 Bestuur en portefeuillevverdeling

1 Voortgang 2019

1.1 Belangrijke onderwerpen begroting 2019

1.2 Financiële positie 2019

1.3 Voorstellen voortgangsnota 2019

1.4 Vaststelling voortgangsnota 2019

2 BIJSTELLINGEN

2.1 Bijstellingen lasten en baten

2.1.1 Recapitulatie bijstellingen

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen

BIJLAGEN

3.1 Leeswijzer

Aanbiedingsbrief voortgangsnota 2019

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de voortgangsnota 2019. In overleg met uw raad is er ook dit jaar voor gekozen om geen regulier beleidsplan op te stellen, omdat we bezig zijn met het programma Anders Om Doen (doorontwikkeling Planning & Control). Dit is een veranderopgave waarmee we als gemeente beogen aan te sluiten bij de veranderende samenleving. De huidige Planning & Control cyclus is niet ingericht op het ondersteunen van de nieuwe rol van de gemeente en is meer een beheersinstrument dan een sturingsinstrument. Voorafgaande aan de begroting 2020 bevinden we ons in een soort tussenfase, waarin we de focus willen aanbrengen op dat wat nodig is voor goede besluitvorming en daarmee de voortgangsnota willen beperken. Dit sluit aan bij de lijn die we hebben gevolgd met de voortgangsnota en de najaarsnota in 2018.

Met deze voortgangsnota 2019 willen we uw raad informeren over de stand van zaken met betrekking tot een aantal belangrijke onderwerpen uit het collegeprogramma en tevens de bijstellingen van de budgetten uit de begroting 2019 voor wat betreft het lopende jaar. Met de inzichten van nu verwachten we een tekort op de jeugdzorg van € 1,0 mln in 2019. Het is nog onduidelijk hoe hoog de extra middelen van het Rijk voor de jaren 2019, 2020 en 2021 voor onze gemeente zullen zijn. We zien ons daarom genoodzaakt uw raad voor te stellen voor dit tekort (voorlopig) een beroep te doen op de VAR.

Verder komt in hoofdstuk 1 ook de actuele financiële positie aan de orde, met daarin aandacht voor het financiële meerjaren beeld. Vanzelfsprekend hebben we in hoofdstuk 1 ook aandacht voor de wijze waarop de structurele taakstelling voor 2020 en 2022 is ingevuld. Naast sturing op de belangrijke onderwerpen is hiermee sturing op de financiële hooflijnen mogelijk. In deze voortgangsnota zijn geen nieuwe (toekomstige) wensen opgenomen, omdat met de huidige inzichten over de ontwikkelingen binnen de rijksmiddelen, er weinig tot geen ruimte is voor nieuw beleid. De ontwikkelingen in het sociaal domein vragen ook om nadrukkelijke aandacht. We verwachten ook voor het jaar 2019 op een tekort af te stevenen, in lijn met het jaar 2018. Dit vooral als gevolg van de toenemende kosten in de jeugdzorg (een landelijke ontwikkeling).

In overleg met de omwonenden en de initiatiefnemers van het windpark is een OmgevingsAdviesRaad (OAR) in het leven geroepen. De OAR is bedoeld om bovenwettelijke afspraken te maken met de initiatiefnemers voor de beperking van overlast voor omwonenden. Daarnaast wordt er een Gebiedsfonds ingesteld als financiële tegemoetkoming voor de gevolgen van het windpark voor de omgeving. De OAR gaat adviseren over de besteding van dit fonds. Wij hebben nog niet bepaald voor welk aandeel de gemeente gaat bijdragen aan het Gebiedsfonds.

U treft geen beleidsmatige verantwoording van de verschillende programma's aan. Dit is ondervangen door de voortgangsnota tegelijkertijd met de programmaverantwoording van de jaarstukken 2018 aan te bieden voor de raadsvergadering. Dit vormt daarmee een goed vertrekpunt voor uw algemene beschouwingen.

De behandeling van deze voortgangsnota door uw raad zal tegelijkertijd met de jaarstukken 2018 plaatsvinden op 4 juli 2019.

Opzet voortgangsnota 2019

De voortgangsnota 2019 kent de volgende opbouw: te beginnen met [het bestuur en portefeuilleverdeling](#). Gevolgd door [hoofdstuk 1 'Voortgang 2019'](#) en [hoofdstuk 2 met 'Bijstellingen'](#).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

Mevrouw mr. M. Tent
secretaris

de heer T. Baas
burgemeester

0.2 Bestuur en portefeuillevverdeling

College van Burgemeester en Wethouders gemeente Aa en Hunze

Burgemeester T. Baas	Wethouder H. Heijerman (Combinatie Gemeentebelangen)	Wethouder B. Luinge (VVD)	Wethouder Drs. N.J.P. Lambert (Groen Links)	Gemeentesecretaris Mr.M. Tent (Algemeen directeur)
--------------------------------	--	---	---	--

Vervanging door wethouder Heijerman

- Bestuurlijke coördinatie
- Algemeen bestuur
- Communicatie
- Samenwerking Drentsche Aa (Bedrijfsvoering)
- Veiligheidsregio (Brandweer/GHOR)
- Vergunningen openbare orde en veiligheid incl. evenementen
- Cultuur.
- Dienstverlening
- Personeel en Organisatie
- Informatisering en automatisering
- Integrale handhaving (incl.perm.bewoning recreatiewoningen)
- Volksgezondheid (incl.GGD)
- Informatieveiligheid en privacy

Projectportefeuille:

- Herijking Strategische Toekomstvisie 2025
- Implementatie omgevingswet
- Gaswinning en schadeafhandeling (alg. STRONG)
- Programma AndersOmDoen

Vervanging door burgemeester

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Volkshuisvesting, woningbouw
- Omgevingsvergunningen
- Kern- en buurtgericht werken
- Beheer openbare ruimte (o.a. wegen, groen, fietspaden)
- Verkeer en Vervoer
- Accommodatiebeleid inzake dorpshuizen
- Plattelands- en natuurontwikkeling (incl. P10)
- Landbouwbeleid m.b.t. versterken landelijk gebied
- Begraven en begraafplaatsen
- Cultuurhistorie, cultureel erfgoed
- RUD
- Eerste loco-burgemeester

Projectportefeuille:

- Inwoner participatie/veranderende rol overheid
- Gebiedsontwikkeling Drentsche Aa
- Leader Zuidoost Drenthe
- Koopcentrum Gieten
- Ontwikkeling Gasselternveld
- Agenda voor de Veenkoloniën
- Vernieuwing MFC de Boerhoorn Rolde

Vervanging door wethouder Lambert

- Grondzaken, gemeentelijk vastgoed
- Economische Zaken en werkgelegenheidsbeleid
- Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid
- Recreatie en toerisme
- Onderwijs, inclusief onderwijs-huisvesting en kindcentra
- Volwasseneneducatie
- Water, waterbeheer en riolering
- Afval
- Sportbeleid, inclusief sportaccommodaties
- Leerlingenvervoer en leerplicht
- Inkoop, w.o. aanbestedingsbeleid
- Cultuur
- Internationale betrekkingen, w.o. EDR
- Tweede loco-burgemeester

Projectportefeuille:

- N34 ontwikkeling
- Glasvezel
- Toekomst vakantieparken
-

Vervanging door wethouder Luinge

- Financiën, en verzekeringen
- Grondbedrijf
- Participatie, jeugd en WMO
- Belastingen
- Stichting Attenta (voorheen sociaal Team)
- Welzijns- en gezondheidsbeleid
- Sociale Zaken & armoedebeleid
- Duurzaamheid en duurzame energie
- Global Goals en Fairtrade
- Schuldhelpverlening
- Cultuur
- Inburgering, vluchtelingen
- Derde loco-burgemeester

Projectportefeuilles:

- Programma Transformatie Sociaal Domein
- Nieuwe planning en control cyclus
- In Fore Care (Europees project rondom mantelzorg)
- Kans voor de Veenkoloniën
- Windenergie

1 Voortgang 2019

Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende onderdelen:

1.1 Belangrijke onderwerpen begroting 2019

1.2 Financiële positie 2019

1.3 Voorstellen voortgangsnota 2019

1.4 Vaststelling voortgangsnota 2019

1.1 Belangrijke onderwerpen begroting 2019

Inleiding

Deze voortgangsnota begint met een beleidsmatige verantwoording van de belangrijke onderwerpen uit ons nieuwe collegeprogramma. In de volgende paragraaf gaan wij in op de actuele financiële positie en het financiële meerjaren beeld. Onderdeel van dit meerjaren beeld is de invulling van de structurele taakstelling voor 2020 en 2022.

In hoofdstuk 2 staan de bijstellingen van de budgetten uit de begroting 2019 voor wat betreft het lopende jaar, die met deze nota worden vastgesteld. Waarbij structurele bijstellingen gevolgen hebben voor de begroting 2020, die in november in de gemeenteraad zal worden behandeld en vastgesteld.

Belangrijke onderwerpen

Zoals in de inleiding aangegeven staan we in deze paragraaf stil bij een aantal belangrijke onderwerpen uit het collegeprogramma voor in het jaar 2019 en verder.

We gaan achtereenvolgens in op:

1. Sociaal Domein
2. Energietransitie en duurzaamheid
3. Recreatie en toerisme
4. Vergunningverlening, toezicht en handhaving
5. Leefomgeving
6. Omgevingswet en doorontwikkeling Planning & Control

1. Sociaal Domein Doorontwikkeling

Uw raad heeft de aanpak van 'Samen maak je de route!' vastgesteld. De basis voor de wijze waarop we binnen het Sociaal Domein willen gaan denken, organiseren en doen. Samen met onze inwoners, hun omgeving, Attenta, het voorliggend veld en de aanbieders zijn we begonnen met deze nieuwe aanpak, waarin gelijkwaardigheid en eigenaarschap, meedoen en preventie, handelingsvrijheid en kaders, en integraal en gebiedsgericht werken centraal staan.

Er zijn concrete stappen gezet om anders te werken:

- *De organisatie van signaleringsoverleggen.* Na een eerste signaleringsoverleg in Gasselternijveen in januari jl., organiseren wij er dit jaar ook een in Rolde, Annen en Gieten. Dit zijn bijeenkomsten voor inwoners en medewerkers van allerlei maatschappelijke organisaties. Doel van dit overleg is te horen wat er speelt, om vervolgens eventuele knelpunten op te lossen. Ook zullen we een toelichting geven op onze werkwijze en cijfers presenteren hoe een dorp er voor staat.
- *Attenta voert vanaf 1 juli 2018 de toegangstaken uit*
Stichting Attenta speelt een belangrijke rol in de doorontwikkeling van het Sociaal Domein. Zij ontwikkelt zich door naar een integrale toegang die samen met inwoners en partners op zoek gaat naar de best passende oplossing voor inwoners. Sinds kort is er ook een preventiemedewerker aangesteld die trends en signalen opvangt en verbindingen legt om de preventieve aanpak in het Sociaal Domein te versterken.
- *Samenwerking huisartsen*
 - o Huisartsen mogen op grond van de Jeugdwet jeugdigen rechtstreeks doorverwijzen naar maatwerkvoorzieningen. Wij zien graag dat medewerkers van Attenta ondersteuningsvragen oppakken omdat zij als regievoerder een integrale aanpak hanteren en een goed overzicht hebben van alle ondersteuningsmogelijkheden. Om de samenwerking te verbeteren, gaat Attenta werken met het digitale platform zorgdomein. Een platform dat huisartsen gebruiken om digitaal door te verwijzen. Dit verlaagt de drempel voor huisartsen om door te verwijzen naar Attenta.
 - o We zijn bezig met een pilot om in een of twee huisartsenpraktijken een praktijkondersteuner Jeugd (POH-Jeugd) in te zetten. Doel hiervan is problemen van jeugdigen vroegtijdig te signaleren en ondersteuning te

1.1 Belangrijke onderwerpen begroting 2019

bieden waardoor zware vormen van ondersteuning minder vaak ingezet hoeven te worden.

- *Inkoop Jeugd-Wmo 2020*

Op basis van evaluatie van het huidige inkoopmodel staan bij de nieuwe aanbesteding de volgende aandachtspunten centraal:

- o Doorontwikkeling van het huidige model van resultaatsturing. Uit de evaluatie is gebleken dat de huidige matrix niet geheel aansluit op de vraag van de inwoner.
- o Monitoring en regie om meer inzicht te krijgen op de effectiviteit van de ingezette ondersteuning en daarmee ook op de kosten.

- *Project integrale ouderenzorg.*

Met het project Integrale Ouderenzorg is er in elke huisartspraktijk van Aa en Hunze een integraal kernteam rond ouderenzorg geformeerd. Elk team bestaat uit een wijkverpleegkundige, ouderenadviseur en/of consulent mantelzorg, poh-er en de specialist ouderengeneeskunde. De nauwe samenwerking tussen 'zorg' en 'welzijn' heeft als voordeel dat meer vragen preventief opgepakt kunnen worden. Zoals bijvoorbeeld ouderen met eenzaamheidsklachten of vragen van overbelaste mantelzorgers kunnen door Impuls worden opgepakt.

Doorkijk naar 2020

Gezien de tekorten in het Sociaal Domein hebben we een aantal maatregelen getroffen om meer grip te krijgen op de kostenontwikkeling binnen het Sociaal Domein:

- Versterking van het voorliggend veld, waardoor we problemen van inwoners vroeger kunnen signaleren en lichte ondersteuning vaker toereikend is.
- Meer monitoring en regie. Zowel op contractniveau, monitoren van de uitgaven, als op inwonerniveau. Attenta speelt op inwonerniveau als regievoerder een cruciale rol. Zij vormt de spil in de samenwerking met de inwoner, het voorliggend veld en de gemeente. Daarnaast is de verwachting dat de ondersteuning met tussentijdse evaluaties sneller op- en afgeschaald zal worden.
- Met de nieuwe inkoop Jeugd-Wmo 2020 vindt er een doorontwikkeling plaats van het huidige model van resultaatsturing, wat naar verwachting leidt tot een kostenbeheersing. Dit door de kosten opdrijvende prikkels eruit te halen.
- Herijking subsidiebeleid. Op dit moment vindt er een inventarisatie plaats van de verschillende subsidieregelingen binnen het team samenleving. Doel is te komen tot een subsidiebeleid dat gekoppeld is aan de beleidsdoelen en meer gericht is op het realiseren van maatschappelijk effect.

Armoede en schuldhulpverlening

We doen al veel op het gebied van armoede en schuldhulpverlening. Er is meedoen- beleid voor huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum en de schuldhulpverlening is voor alle inwoners van de gemeente toegankelijk. De GKB voert de schuldhulpverlening in ieder geval tot en met 2021 uit. Met de Klijnsmagelden ondersteunen we de partijen in het Kindpakket, samen zorgen we ervoor dat meer kinderen gewoon kunnen meedoen.

Het is de ambitie niet direct om meer te gaan doen, maar juist anders te gaan werken. We denken hierbij aan: streven naar een duurzame aanpak zoals het project sterk uit armoede, meer onderlinge samenhang en verbinding met onderwijs (scholing) en laaggeletterdheid. Samen met de Alliantie van Kracht zoeken we naar mogelijkheden om intergenerationele armoede te doorbreken.

We willen samen met betrokken partijen invulling geven aan de aanpak op het gebied van armoede en schuldhulpverlening in de gemeente Aa en Hunze. Samenwerking en gezamenlijk optrekken op dit thema is cruciaal.

2. Energietransitie en duurzaamheid

Energietransitie

Om de Energietransitie te versnellen wordt op nationaal niveau gewerkt aan het opstellen van een Klimaatakkoord (KA).

Het doel van de RES is een zorgvuldige ruimtelijk inpassing en uitvoering van duurzame energieopwekking en de energie-infrastructuur. De RES vormt een bouwsteen voor de ruimtelijke plannen van gemeenten, provincies en Rijk en is

1.1 Belangrijke onderwerpen begroting 2019

voornamelijk gericht op de sectoren elektriciteit en de gebouwde omgeving. De provincie Drenthe is een regio waarbinnen afspraken moeten worden gemaakt over de gezamenlijke bijdrage aan het KA.

Volgens de planning van het Rijk moeten de gemeenteraden eind 2019 een besluit nemen over de bijdrage aan de landelijke energieopgave in de RES van Drenthe. De gemeente is vrij om daarvoor zelf de energiemix te bepalen (wind, zon, geothermie, biomassa). De komende periode zal daarvoor binnen de gemeente draagvlak moeten worden verworven in samenspraak met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Na de vaststelling van de RES is het onze bedoeling om de doelstellingen voor de energietransitie met een programmatische aanpak en een actieplan uit te voeren.

Duurzaamheid

Tot zover het strategische beleid; op tactisch en operationeel niveau zijn er ook ontwikkelingen gaande die anticiperen op de uitvoering van het Klimaatakkoord en uitvoering geven aan het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid.

Beleidskader Zonne-energie

Het college heeft op 15 januari 2019 ingestemd met het concept Beleidskader Zonne-energie, waarna op 7 februari 2019 de raadscommissie is geïnformeerd. Vervolgens is het concept beleidskader op 6 maart 2019 besproken met verschillende stakeholders (o.a. de verenigingen dorpsbelangen). De opbrengst van deze workshop zal worden verwerkt tot een eindconcept-beleidskader dat vervolgens zal worden aangeleverd voor behandeling in een opiniërende raadscommissievergadering in oktober 2019.

Windpark Oostermoer:

In overleg met de omwonenden en de initiatiefnemers van het windpark is een OmgevingsAdviesRaad (OAR) in het leven geroepen. De OAR is bedoeld om bovenwettelijke afspraken te maken met de initiatiefnemers voor de beperking van overlast voor omwonenden. Deze afspraken gaan onder andere over beperking van hinder door geluid, slagschaduw, verlichting en transport. Daarnaast wordt er een Gebiedsfonds ingesteld als financiële tegemoetkoming voor de gevolgen van het windpark voor de omgeving. De OAR gaat adviseren over de besteding van dit fonds. Het Gebiedsfonds wordt gevoed met bijdragen van de provincie, de gemeente en de initiatiefnemers van het windpark. Aan het ministerie van EZK is gevraagd om hiervoor ook een bijdrage ter beschikking te stellen. Wij hebben nog niet bepaald voor welk aandeel de gemeente gaat bijdragen aan het Gebiedsfonds. Dat is mede afhankelijk van de verwachte inkomsten uit de OZB van het windpark. Hiervoor zullen wij een afzonderlijk voorstel aan de raad doen.

Subsidieregeling Energiebesparing:

In januari 2019 vond de voorlichtingsbijeenkomst plaats in het gemeentehuis. Samen met het Drents Energieloket werd een succesvolle avond georganiseerd waar zo'n 200 belangstellenden op af kwamen. Ook een tiental bedrijven presenteerden zich daar. Tijdens de bijeenkomst presenteerde wethouder Lambert de subsidieregeling Energiebesparing Particulieren van de gemeente Aa en Hunze. Inwoners kunnen hun isolerende maatregelen gesubsidieerd krijgen tot een maximum van €1.000,-. De subsidie kent een plafond van €200.000,-. Begin mei was hiervan 80% beschikt. De verwachting is dat het plafond eind mei bereikt wordt. In totaal hebben dan zo'n 400 huishoudens een beroep op de subsidie gedaan. Met de aanvragen is een totale investering in duurzaamheid gepleegd van ongeveer €1,5 miljoen.

Overige ontwikkelingen:

- Met de schoolbesturen is de afspraak gemaakt om ze te ondersteunen bij het plaatsen van zonnepanelen op de schoolgebouwen. De gemeente ondersteunt in zaken als de dakcheck, de BTW aangifte, financieringsopties, de businesscase en eventueel de aanbesteding van de panelen. Naar verwachting zullen ca. tien schoolgebouwen van zonnepanelen worden voorzien.

1.1 Belangrijke onderwerpen begroting 2019

- Samen met een ondernemer en dorpsbelangen Gasselte wordt gekeken of het mogelijk is in Gasselte een elektrische deelauto te plaatsen.
- In 2019 is de aanbesteding opgestart die moet leiden tot het plaatsen van publieke laadpalen in de provincies Groningen en Drenthe.

Ook neemt Aa en Hunze in 2019 deel aan het zogenaamde koploperproject. Ondernemers die hun bedrijfsvoering willen verduurzamen krijgen hierbij professionele ondersteuning. Deze ondersteuning wordt gefaciliteerd door de gemeente. Binnenkort start de werving van de bedrijven. Dit project wordt samen met Borger-Odoorn en Tynaarlo uitgevoerd. De provincie Drenthe faciliteert door het project te laten vallen onder de voucher regeling Ik ben Drents Ondernemer.

3. Recreatie en toerisme

Toekomst vakantieparken Aa en Hunze

Sinds 1 januari loopt het project Toekomst Vakantieparken. We voeren een analyse uit van alle parken, groepsaccommodaties en solitaire woningen in onze gemeente. Het merendeel hebben we inmiddels gesproken om op te halen hoe zij hun eigen toekomst zien en wat zij van de gemeente verwachten. Aan de hand van deze gesprekken komen we tot een globaal toekomstbeeld per park. Waarbij het streven is dat gemeente en park hetzelfde toekomstbeeld hebben, maar in sommige situaties kan dit ook afwijken. Daarnaast zijn we gemeentelijk beleid aan het ontwikkelen waaraan we toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot de parken gaan toetsen en waarin we onze gemeentelijke rol verder uitwerken. Zowel de analyse als het beleid wordt in juli voorgelegd aan het college. Daarnaast lopen er drie pilots met parken die mogelijk gaan transformeren naar een woonbestemming. In deze pilots hebben we speelruimte om te onderzoeken hoe we dit mogelijk kunnen maken. Op Drentse schaal is er een taskforce vitale vakantieparken. De kennis en expertise in deze taskforce benutten we bij onze lokale opgave. Het concept beleid (incl. uitkomsten analyse) wordt voor de zomer ter vaststelling aan het college voorgelegd. Begin juli vindt er een informerende commissie plaats over de inhoud van de beleidsnota en over de uitkomsten van de analyse. In juli en september volgen bijeenkomsten voor belangstellenden en een schriftelijke inspraakronde. Besluitvorming in de opiniërende commissie en in de raad vindt in het vierde kwartaal plaats.

Kwaliteitsimpuls Fietsinfrastructuur Drenthe

De provincie Drenthe wil, net als in 2011, weer de fietsprovincie van Nederland worden. Naast de provinciale fietsnota "Drenthe fietst verder" is er een bijdrageregeling in het leven geroepen. Als gemeente onderstrepen we deze doelstelling en hebben we dit, als een van de speerpunten in het collegeprogramma opgenomen. Daar waar de provincie zich hoofdzakelijk richt op fietspaden met een recreatieve karakter zien wij het breder en richten ons ook op utilitaire fietspaden en fietspaden t.b.v. schoolroutes.

Binnen ons gemeentelijk fietsnetwerk zien we een aantal ontbrekende schakels, is er discomfort (b.v. schelpenfietspaden) en een gevoel van onveiligheid op b.v. schoolroutes. Daarnaast zien we op recreatief niveau dat de fietsbeleving verder verhoogd kan worden door het uitbreiden van voorzieningen, services en producten voor de fietsers.

Actuele stand:

De Provincie heeft, om de doelstelling te realiseren, een bedrag van € 6,75 miljoen gereserveerd. Uit dit budget worden financiële bijdragen verstrekt. Voor onze gemeente betekent dat concreet dat bijdragen zijn toegekend aan een drietal bestaande fietspaden (Rolde, Deurze en Gasselternijveen), waarbij de tegel-/klinkerverharding is omgezet naar een betonverharding. Voor de tracés Amen-Grolloo (Amerweg) en Eexterveen-Eexterveenschekanaal (Menweg) wordt gewerkt aan de grondverwerving.

Vorbereiding:

Naast deze concrete projecten wordt geïnventariseerd op welke trajecten de kwaliteit van de infrastructuur kan worden verbeterd en welke ontbrekende schakels met prioriteit moeten worden aangebracht. De fietsbeleving kan verder worden verhoogd door het uitbreiden van voorzieningen, services en producten voor de fietsers.

Fietspad langs de Hunze:

1.1 Belangrijke onderwerpen begroting 2019

De stuurgroep Hunze heeft op verzoek van de gemeente Aa en Hunze er mee ingestemd om gezamenlijk een onderzoek te verrichten naar een fietsverbinding door het stroomdal van de Hunze van de bron tot aan het Zuidlaardermeer. De gemeenten Tynaarlo, Borger Odoorn, Aa en Hunze en het Recreatieschap Drenthe hebben aan een architectenburo opdracht gegeven voor dit onderzoek.

4. Vergunningverlening, toezicht en handhaving

In de begroting 2019 zijn structurele middelen ter beschikking gesteld voor extra personele capaciteit om meer in te zetten op vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit was nodig omdat we in de uitvoering van de deze taak risico's liepen. De basis was niet meer op orde, waardoor wij niet meer konden voldoen aan onze zorgplicht op dit onderdeel. De extra middelen dienen deels om jarenlange tijdelijke inzet een structurele basis te geven en deels om de uitvoering naar een verantwoord niveau te tillen. Op deze wijze kunnen we beter ons mooie robuuste landschap beschermen zodat het in onze gemeente goed wonen en recreëren blijft.

Met ingang van 2019 gaan we wel actief optreden tegen verrommeling van het buitengebied, illegale bouw, reclame langs de N33/N34 en houden we toezicht bij risicovolle evenementen met speciale aandacht voor het onderdeel veiligheid. Met de extra inzet gaan we naast bouwcontroles nu ook steekproefsgewijs andere Wabo-vergunningen controleren. Omdat we een recreatiegemeente zijn en dit graag willen blijven, pakken we vanaf nu het toezicht op permanente bewoning van recreatieparken zelf op. Met toezicht en handhaving op deze terreinen richten we ons op de aanpak van bestaande situaties, bij deze inzet houden we rekening met de menselijke maat. Daarnaast zetten we nadrukkelijk een rem op nieuwe situaties van bewoning op recreatieterreinen door de invoering van een gedoogbeschikkingensysteem.

In de vergunningverlening en advisering werken we samen met inwoners en bedrijven aan het ontwikkelen van de woon- en werkomgeving en willen we een gemeente zijn die kijkt naar mogelijkheden. Dit is ook de basis voor de manier van werken zoals dat onder de Omgevingswet wordt voorgeschreven: het initiatief staat centraal. We doen nu bijvoorbeeld steeds meer ervaring op met het facet *participatie* van een initiatief met betrokkenen in de (woon)omgeving. Participatie is onder andere een belangrijk aspect bij de pilot voor de Omgevingswet die we rondom een bedrijf gaan opstarten. Daarnaast overleggen we vroegtijdig met alle belanghebbenden, waarbij het initiatief primair bij de initiatiefnemer ligt. Dit overleg stimuleren we, waardoor in een vroeg stadium alle belangen helder zijn. Vaak leidt 'de nieuwe manier van werken' tot uitkomsten waarbij niet het (juridische) proces leidend is, maar het gewenste resultaat. Om ervoor te zorgen dat we daarbij voldoende aandacht hebben voor de belangen van zowel de initiatiefnemer, de omgeving en het algemeen belang, handelen we open en transparant. Daardoor houden we de rollen en verantwoordelijkheden op de juiste plaats. De gemeente stimuleert en faciliteert vooral in dat proces. Hierbij kan het gaan om nieuwe initiatieven of om via wijzigingen draagvlak te creëren voor bestaande (overlastgevend) situaties.

5. Leefomgeving

Glasvezel

Het is gelukt. De aanleg van glasvezel in Aa en Hunze, het noordoostelijk deel van de gemeente Tynaarlo en de oostrand van de gemeente Assen gaat van start. Marktpartijen Glasvezel Buitenaf en Rendo zijn inmiddels gestart met de aanleg. Minimaal alle ggn witte adressen (dit zijn adressen die alleen de mogelijkheid hebben voor internet via de telefoonkabel) krijgen de mogelijkheid voor een aansluiting op glasvezel en daarmee toegang tot snel internet. De verwachting is dat eind 2020 de aanleg is gerealiseerd.

1.1 Belangrijke onderwerpen begroting 2019

De Boerhoorn

Inmiddels is het voorlopige ontwerp van het nieuwe MFC, met daaraan gekoppeld een gezondheidscentrum, gereed. Op 27 februari 2019 hebben we dit ontwerp aan de buurt gepresenteerd.

De financiële kaders zijn uitgewerkt en het college heeft aangegeven dat het streeft naar een beheersstichting. In de raadsvergadering van 27 maart 2019 heeft de raad ingestemd met de financiële kaders en de vorming van een beheersstichting. De raad heeft hierbij aangegeven dat ze belangrijk vindt dat het contact met de buurt goed blijft en dat de nieuwe stichting streeft naar een beter exploitatieresultaat. Ook zou het goed zijn als er een alternatief zou liggen indien het niet zou lukken om een stichting te realiseren.

In het voorjaar 2019 wordt het ontwerp volledig uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Er is sprake van enige vertraging, omdat het ontwerp van het gezondheidscentrum op onderdelen wordt aangepast. Dit gedeelte wordt wat kleiner dan in eerdere ontwerpen is gepresenteerd. Het streven is nu om direct na de bouwvak de bouw meervoudig onderhands aan te besteden. De huidige markt blijft hierbij een financieel risico.

Ook is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. In september kan dit plan worden vastgesteld door de raad. Eind 2019 kan dan worden begonnen met de sloop van de oude Boerhoorn. Ook streven we er naar nog voor de zomer 2019 een of meerdere kwartiermaker(s) aan te stellen die aan de slag gaat(n) met de vorming van een beheersstichting. Samen met de gebruikers wordt gezocht naar tijdelijke huisvesting gedurende de sloop en nieuwbouw. Een deel van de gebruikers kan gebruik maken van een noodunit die ook gaat dienen als kantine voor de sport.

6. Omgevingswet en doorontwikkeling Planning & Control

Programma Anders Om Doen

De maatschappij verandert en hierdoor verandert onze organisatie ook. De overheid trekt zich meer terug en dat vraagt om een andere rol. Die nieuwe rol is vertaald in de strategische toekomstvisie 2015-2025 en het collegeprogramma 2018-2022. Het doel van deze veranderopgave is aan te (blijven) sluiten bij de veranderende samenleving. Dat begint bij ander houding en gedrag. Maar hoe komen we nu van oud naar nieuw gedrag? Deze verandering gaat over iedereen: medewerkers, college, raad en inwoners. En dat moeten we samen doen! Hoe gaan we het sturingsvraagstuk inrichten? Centraal hierbij: de sturing op maatschappelijke effecten.

De opgave gaat ook over de vraag hoe we de verandering laten 'landen' in de Planning & Control cyclus. Het instrumentarium moet ondersteunend zijn aan de nieuwe houding en gedrag en het sturen op maatschappelijke effecten. In de begroting 2020 nieuwe stijl komt de hele veranderopgave samen. De begroting 2020 is niet alleen visueel anders, als sturingsinstrument is hij ook aangepast. De begroting 2020 is hiermee het eerste zichtbare en concrete resultaat van de ingezette veranderopgave. De begroting is één van de instrumenten waarmee je op de nieuwe manier kunt sturen.

Wat hebben we gedaan tot nog toe?

Op 25 maart jl. hebben we met de raad in een werkconferentie gesproken over de veranderopgave die we vanuit het programma Anders Om Doen oppakken. Tijdens deze conferentie hebben we met de raad gesproken over de leidende principes/uitgangspunten, de verschillende rollen en hebben we voorbeelden gedeeld van andere gemeenten. Dit was de opmaat naar de ontwerpconferentie op 23 april 2019 waarin we de contouren van het programma hebben geschetst. Centraal hierin het sturen op maatschappelijke effecten, waarbij we starten met een aantal maatschappelijke effecten vanuit de strategische toekomstvisie. Tegelijkertijd hebben we gesproken over starten met een onderwerp dat overzichtelijk en actueel is en we met inwoners, raad, college en organisatie kunnen experimenteren en dit 'werkende weg' verder vormgeven met als stip op de horizon de

1.1 Belangrijke onderwerpen begroting 2019

actualisatie van de huidige toekomstvisie in de vorm van een maatschappelijke agenda na de verkiezingen in 2022. Dit vormgeven gebeurt op proces, inhoud en de planning & control instrumenten.

Dit alles landt in een notitie die wordt besproken in de commissie van 13 juni, waarna besluitvorming over de richting van de veranderopgave, zoals verwoord in de notitie, op 27 juni moet plaatsvinden. Vervolgens volgt de implementatie die start in de tweede helft van het jaar 2019.

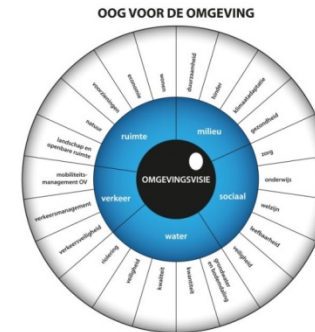
Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is, net als het programma Anders Om Doen, een proces dat gaat over de 'zachte' en de 'harde' kant. De 'zachte' kant, of te wel, houding en gedrag heeft veel raakvlakken met het programma Anders Om Doen. De 'harde' kant, of te wel de inrichting kent een ander proces. Een ambtelijke procesgroep heeft, naast houding en gedrag, een tweetal clusters c.q. aandachtsvelden in kaart gebracht waarvoor het invoeringstraject inzet nodig is:

1. Beleid en regelgeving
2. DSO (Digitaal Stelsel Omgevingwet) en processen

Voor de invoeringsdatum van de Omgevingswet per 1 januari 2021 zullen we nog het nodige moeten oppakken. Onze focus zal daarbij liggen op het DSO, de herinrichting van (vergunning)processen en van het beleid- en de regelgeving in het fysieke domein (inventarisatie/heroverweging).

Wij sluiten hierbij aan in de Samenwerking Drentsche Aa (+ gemeente Noordenveld) en bij de samenwerking Drenthe-breed bij de keuzes die samen moeten worden gemaakt bij de implementatie van de Omgevingswet.

1.2 Financiële positie

In deze paragraaf gaan we in op de actuele financiële positie op hoofdlijnen, een aantal financiële ontwikkelingen, de VAR en onze financiële uitgangspunten.

1.2.1 Actuele financiële positie: vertellen

Het geactualiseerde structurele meerjaren beeld geeft een lichte positieve stijging ten opzichte van de begroting 2019. Een belangrijke aandachtspunt hierbij is dat we erin geslaagd zijn om de structurele taakstelling uit de begroting 2019 concreet en meerjarig in te vullen. Door deze invulling op programmaniveau dragen de bezuinigingen bij aan de positieve ontwikkeling van het begrotingssaldo.

Aan de andere kant zijn er zorgen omtrent de ontwikkelingen rondom het Sociaal Domein, zoals eerder geschetst. Met de inzichten van nu zien we ons genoodzaakt uw raad voor te stellen de budgetten voor jeugdzorg met € 1,0 mln te verhogen als gevolg van het verwachte tekort over 2019. Hiervoor zullen we (voorlopig) een beroep moeten doen op de VAR nu nog onduidelijk is hoe hoog de extra middelen van het Rijk voor de jaren 2019, 2020 en 2021 voor onze gemeente uitvallen.

Ook zullen we tijdens de begrotingsvoorbereiding 2020 op andere beleidsterreinen met ontwikkelingen te maken krijgen, die gevolgen hebben voor onze financiële positie (zie hierover het onderdeel begrotingsvoorbereiding 2020).

Wij hebben een ambitieus collegeprogramma, waarbij het merendeel van de nieuwe beleidswensen in 2019 van start is gegaan. Dit vraagt veel van onze organisatie.

In de aanbestedingsbrief zijn de belangrijkste financiële thema's aangekondigd:

- Structurele oplossing voor de taakstelling
- Ontwikkeling Sociaal Domein
- Gebiedsfonds

Structurele oplossing voor de taakstelling

Wij stellen u voor om de structurele taakstelling van € 417.000 uit het financieel meerjarenperspectief van de begroting 2019 volledig in te vullen. Wij stellen een combinatie van maatregelen voor: zowel aan de uitgaven- als aan de inkomstenkant van de begroting. Ook stellen we voor om één onderwerp uit ons collegeprogramma te schrappen.

Wij stellen voor om 'de uitbreiding van de digitale dienstverlening' te schrappen, het gaat om een bedrag van € 48.000. Het schrappen van dit onderwerp heeft gevolgen voor onze ambities bij de doorontwikkeling van de totale dienstverlening. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om "webcare", het monitoren van beeldvorming over de gemeente op sociale media, en de implementatie van "whats app" als dienstverleningskanaal.

Aan de uitgavenkant stellen wij voor op diverse budgetten te bezuinigen voor een totaalbedrag van € 187.000. Zie paragraaf 1.2.2 voor de complete lijst. Aan de uitgavenkant worden de budgetten verhoogd voor de inflatie, waarmee deze budgetten meegaan met de algemene prijsverhogingen in ons land. Daarom stellen we ook een (beperkte) stijging aan de inkomstenkant voor: een inflatie verhoging op de OZB met 1,5% tijdens deze bestuursperiode. Aan de uitgavenkant worden de budgetten geïndexeerd met hogere percentages: in 2020 met 2,6% en in 2021 en 2022 met 2,4%. Het totaalbedrag van de OZB-verhoging komt daarmee op € 196.000 over een periode van 3 jaar.

Ontwikkeling Sociaal Domein

Vooralsnog staan de decentralisatie-opgaven in het Sociaal Domein (ongewijzigd) budgettair neutraal in onze begroting. Het jaar 2018 is echter geëindigd met een tekort van ruim € 1,0 mln. Wij verwachten dat het tekort voor 2019 zich niet in positieve zin zal ontwikkelen en hebben daarom ook een bijstelling opgenomen voor de jeugdzorg van € 1 mln ten laste van de algemene middelen. Zie verder paragraaf 1.2.3. Recentelijk (mei 2019) is door het rijk aangekondigd dat er (voorlopig nog incidenteel) extra middelen ten behoeve van de jeugdzorg beschikbaar komen over de verdeling van deze middelen en over wat dit betekent voor onze gemeente, is nog geen duidelijkheid).

Gebiedsfonds

In overleg met de omwonenden en de initiatiefnemers van het windpark Oostermoer is een OmgevingsAdviesRaad (OAR) in het leven geroepen. De OAR is bedoeld om bovenwettelijke afspraken te maken met de initiatiefnemers voor de beperking van overlast voor omwonenden. Wij hebben nog niet bepaald voor welk aandeel de gemeente gaat bijdragen aan het Gebiedsfonds. Dat is mede afhankelijk van de verwachte inkomsten uit de OZB van het windpark. Hiervoor zullen wij op korte termijn een voorstel aan de raad doen. Zie verder paragraaf 1.1.

1.2 Financiële positie

Begrotingsvoorbereiding 2020

Vooral de concrete invulling van de structurele taakstelling leidt tot een licht positief begrotingsbeeld. Wij beschouwen onze financiële positie op dit moment daarom als 'in control'. Tijdens de begrotingsvoorbereiding is het echter van belang hier genuanceerd mee om te gaan.

Immers in de komende periode ontkomen we niet aan een aantal niet-trendmatige ontwikkelingen, nog los van eventuele nieuwe beleidswensen, die op dit moment nog niet financieel verwerkt zijn in de begroting (op een enkele ontwikkeling na *). Met de kennis van dit moment zijn dit onvermijdelijke kosten. Denk hierbij aan:

- Bijdrage aan het Gebiedsfonds (2020), afhankelijk van besluitvorming in de raad.
- Bijdrage Attenta (2020), afhankelijk van de evaluatie over (een deel van) 2019.
- Bijdrage WPDA (2020), € 175.000 waarvan € 30.000 incidenteel.
- Veilig thuis Drenthe (2020), € 71.000.
- Wegreconstructie ivm rioleringswerkzaamheden (jaarlijks in 2020 t/m 2023), € 3.000*.
- Bomenonderhoud (2020)
- Renovatie van groenstroken (2020)
- Beschoeiing Grevelingskanaal (2023), € 35.000*.
- Lutkenend vervangen asfalt door gebakken klinkers (-)
- Uitkomsten meicirculaire 2019 (2020 e.v.)

Ook de keuze voor de bezuinigingen op diverse budgetten aan uitgavenkant dient goed te worden gemonitord, omdat deze gebaseerd is op recente overschrijdingen. De realiteit is dat er naast overschrijdingen ook onderschrijdingen zullen zijn.

De bovenstaande onderwerpen zijn nog niet doorvertaald in de hier na volgende actuele financiële positie.

* Deze twee onderwerpen zijn al wel financieel verwerkt in het meerjarenperspectief.

1.2 Financiële positie

1.2.2 Actuele financiële positie: tellen

Deze paragraaf bestaat uit de actuele meerjarige financiële positie 2019 – 2023. Na onderstaande overzicht volgt een toelichting van de belangrijkste ontwikkelingen/mutaties. Waaronder ook de uitwerking van de taakstellingen in 2020 en 2022. De bezuinigingen zijn uitgewerkt tot het niveau van specifieke budgetten van verschillende programma's. Alle taakstellende bezuinigingen zijn nu ingevuld op programmaniveau (nieuwe bezuinigingen).

Begroting 2019 met voorgestelde bijstellingen en het financieel meerjaren perspectief 2020-2023:

STRUCTURELE MUTATIES	2019	2020	2021	2022	2023	Toelichting
Saldo begroting voorafgaand jaar	984.000	557.000	165.000	243.000	157.000	
<i>Mutaties t.o.v. saldo:</i>						
1. Collegeprogramma	-114.000	-19.000	-3.000	-3.000	-38.000	
2. Bezuinigingstraject:						
2a Lopend	23.000	77.000	113.000	-	-	
2b Nieuw (taakstelling collegeprogramma)						
- Schrappen: uitbreiding digitale dienstverlening		48.000				
- Verlaging div.budgetten		187.000				
- Indexatie OZB		65.000	65.000	66.000		
3. Prijsontwikkeling	-658.000	-773.000	-732.000	-751.000	-769.000	
4. Gemeentefonds	415.000	48.000	648.000	500.000	700.000	
5. Overige mutaties	-340.000	-25.000	-13.000	102.000	61.000	
6. Bijstellingen in voortgangsnota 2019	247.000					
Actueel begrotingsaldo	557.000	165.000	243.000	157.000	111.000	
INCIDENTELE MUTATIES						
Collegeprogramma	-4.425.500	-1.524.000	-1.375.000	-1.189.000	-	
Begrotingsraad 8 november 2018	120.000					
Bijstellingen voortgangsnota 2019 Jeugdzorg	-1.000.000					
Bijstellingen voortgangsnota 2019 overig	62.000					
Totaal	-5.243.500	-1.524.000	-1.375.000	-1.189.000	-	
<i>Dekking</i>						
VAR	3.663.500	1.194.000	1.105.000	919.000		
Overige (bestemmings)reserves	1.580.000	330.000	270.000	270.000	-	
Totaal dekking	5.243.500	-1.524.000	1.375.000	1.189.000		

1.2 Financiële positie

1. Toelichting collegeprogramma: structurele beleidswensen en bijstellingen

2019: ongewijzigd.

2020-2023:

Nieuw ten opzichte van de begroting 2019 is dat de jaarschijf 2023 wordt toegevoegd.

Onderstaande onderwerpen zullen bij de begrotingsvoorbereiding 2020 een rol gaan spelen:

• Bijdrage Gebiedsfonds	-/- €	pm (2020)
• Bijdrage Attenta	-/- €	pm (2020)
• Bijdrage WPDA	-/- €	pm (2020)
• Veilig thuis Drenthe	-/- €	pm (2020)
• Wegreconstructie ivm rioleringswerkzaamheden	-/- €	3.000 (jaarlijks in 2020 t/m 2023)
• Bomenonderhoud	-/- €	pm (2020)
• Renovatie van groenstroken	-/- €	pm (2020)
• Beschoeiing Grevelingskanaal	-/- €	35.000 (2023)
• Lutkenend vervangen asfalt door gebakken klinkers	-/- €	pm (-)

2. Toelichting bezuinigingstraject: invulling structurele taakstelling

In de begroting 2019 staat in het FMP voor 2020 en 2022 een nog niet ingevulde structurele taakstelling voor een totaal bedrag van € 417.000.

Het college stelt voor op deze taakstelling op de volgende wijze in te vullen, nieuwe bezuinigingen:

• Schrappen uit collegeprogramma: digitale dienstverlening	€	48.000 (2020)
• Bezuiniging op diverse budgetten uit de lopende begroting	€	187.000 (2020)
• Indexatie OZB met 1,5% tijdens deze collegeperiode	€	65.000 (2020)
• Indexatie OZB met 1,5% tijdens deze collegeperiode	€	65.000 (2021)
• Indexatie OZB met 1,5% tijdens deze collegeperiode	€	<u>66.000 (2022)</u>
Totaal		€ 431.000

De oorspronkelijke taakstelling in de begroting 2019 was in totaal € 417.000. Hiervan had € 327.000 betrekking op 2020 en € 90.000 op 2022. De eerste 3 voorstellen van in totaal € 300.000 kunnen vanaf 2020 gerealiseerd worden. De laatste twee voorstellen gefaseerd over 2021 t/m 2022. De Indexatie van de OZB is niet doorgetrokken naar 2023. Het meerjarenbeeld in 2023 is daardoor niet geheel consistent. Het restant van € 14.000 (€ 431.000 - € 417.000) komt ten goede aan het begrotingssaldo.

De bezuinigingen op diverse budgetten uit de lopende begroting bestaan uit:

• Pensioenvoorziening Wethouders	€	10.000
• GBA netwerk	€	15.000
• Huisnummering	€	2.000
• Apparaatskosten algemeen	€	10.000
• Ondernemingsraad	€	20.000
• Verzekeringen	€	15.000
• Brandweer locatie Gasselte	€	10.000

1.2 Financiële positie

• Forensische zorg	€ 5.000
• Wegenbeheersprogramma	€ 10.000
• Verkeersborden	€ 10.000
• Gladheidsbestrijding	€ 5.000
• Baten toeristenbelasting	€ 50.000
• Bewegigsonderwijs	€ 12.500
• SCR vervoerskosten leerlingen	€ 10.000
• Antidiscriminatievoorziening	<u>€ 2.500</u>
Totaal	€187.000

3. Toelichting prijsontwikkeling

2019: ongewijzigd. Er is rekening gehouden met 2,7% inflatiecorrectie.

2020-2023: de prijsontwikkeling is geactualiseerd (dit heeft een negatief effect t.o.v. de begroting van € 41.000) en de jaarschijf 2023 is toegevoegd.

In 2020 is rekening gehouden met 2,6% en in de jaren 2021 t/m 2023 met 2,4%. De prijsontwikkeling in 2023 is zonder indexatie van de OZB.

4. Toelichting gemeentefonds

Vooruitlopend op de publicatie van de meicirculaire 2019 zijn de ramingen voor het gemeentefonds geactualiseerd. Daarbij is gekeken naar de decembercirculaire 2018 en de meeste recente betaalspecificaties over 2019 die van het Rijk zijn ontvangen. Zie hoofdstuk 2 bijstellingen, programma 0 voor een verdere toelichting. De meicirculaire 2019 wordt eind mei / begin juni verwacht. Wij zullen u over de belangrijkste ontwikkelingen per brief op de hoogte stellen en de financiële gevolgen verwerken in de begroting 2020.

5. Toelichting overige mutaties

2019: ongewijzigd.

2020-2023: betreft de actualisatie van de vervangingsinvesteringen, vrijval kapitaallasten en de meeropbrengsten OZB (dit heeft een negatief effect t.o.v. de begroting van € 74.000).

Totaalbijstellingen in de voortgangsnota 2019

2019: de toelichtingen zijn terug te vinden in hoofdstuk 2 bijstellingen met een totaal van € 247.000.

De belangrijkste structurele bijstellingen zijn de verhoging van het budget voor leerlingenvervoer en een verhoging van de raming van de algemene uitkering.

Toelichting collegeprogramma: incidentele beleidswensen en bijstellingen

2019: de toelichtingen zijn terug te vinden in hoofdstuk 2 bijstellingen met een totaal van -/- € 938.000. De belangrijkste incidentele bijstellingen zijn voor aanpassingen van de centrale hal, de college- en commissiekamer ten behoeve van de verbetering van de multifunctionaliteit.

2020-2023:

- Steenuilen -/- € 30.000 (verdeeld over 2020 t/m 2022)

1.2 Financiële positie

1.2.3 Financiële ontwikkelingen

Hieronder zijn belangrijke ontwikkelingen weergegeven die (mogelijk) een impact hebben op de financiële positie van onze gemeente. Het gaat hierbij om de ontwikkelingen in het Sociaal Domein, bij het gemeentefonds, Regio Deal en het personeelsbudget.

Sociaal Domein

Vooralsnog staan de decentralisatie-opgaven in het Sociaal Domein (ongewijzigd) budgettair neutraal in onze begroting. Het jaar 2018 is echter geëindigd met een tekort van ruim € 1,0 mln. Dit nadeel werd met name veroorzaakt door de toenemende kosten in de jeugdzorg. Daarin staan we als gemeente Aa en Hunze niet alleen. Tweederde van de Nederlandse gemeenten kampt met tekorten binnen de jeugdzorg. Uw raad is dit voorjaar middels twee technische beraden geïnformeerd over de stand van zaken, zowel inhoudelijk als financieel. Wij verwachten dat het tekort voor 2019 zich niet in positieve zin zal ontwikkelen en hebben daarom ook een bijstelling opgenomen voor de jeugdzorg van € 1,0 mln ten laste van de algemene middelen. Immers de bodem van de sinds de start van de decentralisaties in 2015 gevormde reserve Sociaal Domein is inmiddels in zicht. We houden de ontwikkelingen binnen deze reserve nauwlettend in de gaten en hopen en verwachten dat de aangekondigde extra middelen (recent en in eerdere circulaire) hierop een positief effect hebben. Dit is ook nodig om voldoende dekking te houden voor de acties en ambities betreffende het Sociaal Domein uit het collegeprogramma. Deze acties en ambities zijn met name bedoeld om de kosten in het Sociaal Domein beter te kunnen beheersen en waar mogelijk te beperken. Mocht blijken dat de verwachte extra middelen onvoldoende dekking bieden voor de uitvoering van deze acties, zullen bij de najaarsnota extra middelen vanuit de algemene reserve moeten worden toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

Om meer grip te krijgen op de kostenontwikkeling binnen het Sociaal Domein zijn we aan de slag gegaan met de versterking van het voorliggend veld, een andere manier van werken Sociaal Domein breed, de oprichting van stichting Attenta en het ontwikkelen van de regierol van de gemeente (sturing en monitoring). Daarnaast is een nieuw inkoopproces voor WMO en Jeugdhulp per 1 januari 2020 in gang gezet. Ook hadden we ons als gemeente aangemeld als steekproefgemeente voor de herverdeling van het gemeentefonds op het gebied van het Sociaal Domein. Helaas zijn we hiervoor niet uitgenodigd maar we houden de ontwikkelingen scherp in de gaten. Dit alles zou (op termijn) moeten leiden tot meer grip op de kostenontwikkeling en op termijn ook tot kostenverlaging met als doel weer te komen tot een budgettair neutraal resultaat. Zo ver is het echter nog niet. We zien nog een aantal ontwikkelingen op ons af komen die van invloed zijn op het resultaat binnen het Sociaal Domein. Hierbij valt te denken aan de invoering van het abonnementstarief binnen de WMO. Dit heeft een negatief effect op de inkomsten met betrekking tot de eigen bijdragen en een verwachte aanzuigende werking op de aanvragen voor voorzieningen. Ook de overgang van de functie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang van centrumgemeente naar individuele gemeente brengt een financieel risico met zich mee. De eerste prognose van de herverdeling van deze rijksbudgetten valt voor de regio Assen (waaronder ook Aa en Hunze valt) zeer nadelig uit. Daarnaast wordt vanuit het Rijk gewerkt aan een herziening van het totale gemeentefonds per 2021 waarmee wordt beoogd om de knelpunten in de verdeling van de middelen voor het Sociaal Domein op te lossen. Conclusie is dat we wel op de goede weg zijn maar dat de verwachte ontwikkelingen nog wel tot routewijzigingen kunnen leiden waarbij het toekomstperspectief voor wat betreft de budgettaire neutraliteit in tijd opschuift.

Gemeentefonds

De ontwikkelingen vanuit de meicirculaire 2019 zijn financieel niet in deze nota verwerkt. Dit heeft te maken met de te verwachte publicatiedatum van de circulaire en die is eind mei of begin juni. Wij zullen u over de belangrijkste ontwikkelingen uit de meicirculaire 2019 per brief op de hoogte stellen en de financiële gevolgen verwerken in de begroting 2020. Zo als hierboven ook al aangegeven is per 2021 een herziening van het totale gemeentefonds op komst. Het doel van de herziening is om te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Alle uitgavenclusters worden bij de herziening betrokken, evenals de manier waarop de inkomsten van gemeenten verevend worden. Ook wordt beoogd de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het Sociaal Domein op te lossen.

Regio Deal

Op 4 februari 2019 zijn het Rijk en de regio (de provincie Drenthe en de gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, Emmen, Hardenberg en Hoogeveen) akkoord gegaan met het startdocument Regio Deal Zuid en Oost Drenthe. De Regio Deal biedt de regio met behulp van het rijk de mogelijkheid om maatschappelijke problemen, met een sociale, ecologische of economische invalshoek aan te pakken. Bij de pijlers Werken, Wonen en Welzijn zijn doelen opgesteld en ook is een aantal projecten op hoofdlijnen geformuleerd. De totale deal is gebaseerd op cofinanciering tussen Rijk, Provincie en deelnemende gemeenten. De bijdrage van de gemeente Aa en Hunze bedraagt in totaal afgerond € 818.000 voor de komende 4 jaar. Op het moment van het opstellen van deze voortgangsnota is nog niet bekend of de raad het besluit heeft genomen in te stemmen met de deal en de bijbehorende financiering.

1.2 Financiële positie

Personeelsbudget

Ontwikkelingen MIP

In de voortgangsnota 2018 en de begroting 2019 zijn structurele en incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de organisatie. Het gaat om investeringen voor/als gevolg van:

1. De basis op orde
2. Werken volgens de nieuwe managementstructuur
3. Aa en Hunze stroomt!

We zijn in september 2018 gestart met het op orde brengen van de basis in de organisatie. Tegelijkertijd zijn we begonnen met het werken volgens de nieuwe managementstructuur. In 2019 zijn we verder gegaan met het op orde brengen van deze basis en hebben we een start gemaakt met de doorontwikkeling van de organisatie.

Overige ontwikkelingen

Ten opzichte van de begroting 2019, zoals deze in november 2018 door uw raad is vastgesteld, zijn de premies (met name de pensioenpremie) verhoogd. En er is nog geen nieuwe CAO voor de gemeenten afgesloten. De huidige CAO is op 31 december 2018 afgelopen. Duidelijkheid over de loonstijging en de duur van de nieuwe CAO is er op dit moment niet. In de begroting 2019 is rekening gehouden met een stijging van het personeelsbudget van totaal 2,7%. Voor 2020 is rekening gehouden met een stijging van 2,6%. De eerste indruk is dat de voor 2019 en 2020 begrote stijging van in totaal 5,3%, de verwachte CAO stijging kan opvangen. Voor de premiestijging geldt dat niet. De premiestijging wordt vooralsnog verrekend met het taakstellend personeelsbudget, waarmee druk ontstaat op het flexibel personeelsbudget dat we gebruiken bij vervanging als gevolg van (langdurige) ziekte in de organisatie. Ondanks onze inzet om het ziekteverzuim omlaag te brengen, zijn we hier nog onvoldoende in geslaagd, met als gevolg dat het flexibel personeelsbudget op dit moment nagenoeg is uitgeput.

Op het moment dat de CAO bekend is kan de definitieve balans worden opgemaakt. Mocht blijken dat dit leidt tot een nadelig effect dat niet binnen de taakstelling kan worden opgelost, dan komen we later in het jaar met een financiële bijstelling van het personeelsbudget.

1.2.4 Vrije Algemene Reserve

Het verloop van de VAR op basis van de voortgangsnota laat ruimte zien ten opzichte van het eerder bepaalde financiële kader (gewenste minimum VAR bedraagt € 3 miljoen).

VAR in relatie tot de WAR en weerstandscapaciteit

In 2014 is de nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing geactualiseerd, waarbij de effecten van de actuele ontwikkelingen (w.o. de drie decentralisaties in het Sociaal Domein) op het weerstandsdeel van de algemene reserve (WAR) inzichtelijk zijn gemaakt. Het ontbreken van destijds structurele weerstandscapaciteit in onze begroting vormde hierbij een belangrijk element, net als de toename van de (gekwantificeerde) risico's, voornamelijk als gevolg van de decentralisaties in het Sociaal Domein. Vervolgens is besloten om de hoogte van de WAR te verhogen tot € 5,5 miljoen. Daarnaast is besloten om te streven naar een structurele weerstandscapaciteit / begrotingsoverschot van € 0,2 miljoen.

Voor 2019 is het structurele saldo gestegen naar € 557.000 en in de meerjarenraming loopt het structurele saldo terug naar € 111.000.

Hieronder is de prognose van het verloop van de VAR weergegeven:

Prognose verloop VAR	2019	2020	2021	2022	2023	
Prognose stand per 1 januari	9.195.000	6.450.500	5.421.500	4.559.500	3.797.500	* De storting is inclusief de verwachte toevoeging vanuit de jaarrekening 2018.
Storting	919.000*	165.000	243.000	157.000	111.000	
Onttrekking	3.663.000**	1.194.000	1.105.000	919.000		** Wordt voor 1mln veroorzaakt door tekorten op de jeugdzorg
Prognose stand per 31 december	6.450.500	5.421.500	4.559.500	3.797.500	3.908.500	

1.2 Financiële positie

1.2.5 Overige Reserves

Bij de begroting 2020 willen we een aantal bestemmingsreserves heroverwegen. In het geval deze niet meer geheel of gedeeltelijk noodzakelijk zijn voor het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen kunnen deze geheel of gedeeltelijk worden toegevoegd aan de Vrije Algemene Reserve (VAR). We denken hierbij o.a. aan de reserve grondbedrijf en de reserve incidentele dekkingsmiddelen. Ten aanzien van de reserve incidentele dekkingsmiddelen vindt dan ook een heroverweging plaats van de onderwerpen/activiteiten waarvan de budgetten gedekt worden door deze reserve. Dat kan betekenen dat we uw raad vragen akkoord te gaan met het laten vervallen van eerder door u toegezegde budgetten.

De vrijvallende budgetten kunnen worden toegevoegd aan de VAR of worden herbestemd voor nieuw beleid.

1.2.6 Financiële uitgangspunten

Bij de behandeling van de begroting 2019 hebben we met elkaar een aantal belangrijke financiële uitgangspunten vastgesteld. Hieronder treft u de (geactualiseerde) financiële uitgangspunten aan:

1. Een sluitende begroting voor 2020 en een sluitend FMP 2021 – 2023.
2. De taakstellende bezuinigingen dienen voor de begrotingsjaren 2020 en 2022 concreet te worden ingevuld met bezuinigingsmaatregelen op programmaniveau, zodat voor die jaren steeds een sluitende begroting tot stand komt.
3. Bij het niet (kunnen) realiseren van een bezuinigingstaakstelling binnen een programma dient bij voorkeur primair binnen ditzelfde programma een alternatief te worden gevonden. Indien dit niet mogelijk is, dan dient een alternatief te worden gevonden door integrale afweging binnen de totale programma's (procesafpraak).
4. Tijdens het proces van opstellen van de beleidsplannen, voortgangsnota's en de begrotingsvoorbereidingen beoordelen of een aanvullende bezuinigingstaakstelling noodzakelijk is.
5. Bij het opvoeren van nieuw beleid / nieuwe wensen dient dekking te worden aangegeven voor hetzelfde begrotingsjaar. Of aangegeven dient te worden welk oud beleid plaats maakt voor het nieuwe.
6. Rijksregelingen worden uitgevoerd met rijksmiddelen, zonder 'plus': de decentralisaties in het Sociaal Domein (begeleiding (AWBZ/Wmo), Jeugdzorg en Participatiewet) zijn budgettair neutraal in de begroting verwerkt.
7. De toevoegingen in de algemene uitkering uit het gemeentefonds die we van de rijksoverheid ontvangen voor specifieke beleidsvelden/intensiveringen worden in principe niet omgezet in 'stelposten' voor de bedoelde beleidsterreinen/intensiveringen, tenzij...
8. Inkomstenontwikkeling: er wordt uitgegaan van een verhoging van de tarieven met het geldende inflatiepercentage (trendmatige verhoging) uit de meest recente circulaire. Uitzonderingen hierop zijn de tariefsverhogingen die onderdeel zijn van het bezuinigingstraject.
9. Doorgaan met het uitgangspunt gelijkblijvende totale lastendruk waarbij onderlinge uitwisseling tussen de gemeentelijke belastingen mogelijk is (de zogenaamde communicerende vaten).

1.3 Voorstellen voortgangsnota 2019

Aan uw raad wordt voorgesteld:

- 1) De financiële uitgangspunten, zoals opgenomen in paragraaf 1.2.6 vast te stellen.
- 2) De inhoud van de paragrafen 1.2.1 t/m 1.2.5 voor kennisgeving aan te nemen.
- 3) De voorgestelde bijstellingen van de budgetten over het lopende jaar 2019 vast te stellen, door vaststelling van de 10^e En de 11^e begrotingswijziging 2019 vast te stellen, dit is de uitwerking van de meicirculaire 2019.
- 4) Het voor de lopende begroting 2019 verwachte negatieve saldo van de bijstellingen van in totaal € 691.000, bestaande uit een structureel voordeel van afgerond € 247.000 en een incidenteel nadeel van afgerond € 938.000 (nadeel jeugdzorg € 1mln en een voordeel aan overige bijstellingen van € 62.000) aan de VAR te onttrekken, zie de samenvatting van de bijstellingen in 2.1.1 Lasten en baten per programma en de bijstellingen per programma in 2.1.2 Toelichting op de lasten en baten per programma.

3 juni 2019

College van Burgemeester en Wethouders gemeente Aa en Hunze

Ton Baas (burgemeester), Henk Heijerman, Bas Luinge, Co Lambert (wethouders) en Marleen Tent (gemeentesecretaris/algemeen directeur).

de secretaris,

de burgemeester,

mr. M. Tent

dhr. T. Baas

1.4 Vaststelling voortgangsnota 2019

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Aa en Hunze in de openbare vergadering van 4 juli 2019.

De griffier,

Mr. E.P. van Corbach

De voorzitter,

Dhr. T. Baas

2. Bijstellingen

In het hoofdstuk “Bijstellingen” worden de bijstellingen van de verschillende programma’s gerecapituleerd weergegeven, met daarbij de financiële doorwerking in de lopende begroting.

Daarnaast is een toelichting op hoofdlijnen op de bijstellingen per programma opgenomen.

Het hoofdstuk “Bijstellingen” bestaat uit de volgende onderdelen:

2.1.1. Recapitulatie bijstellingen

2.1.2. Toelichting op de bijstellingen per programma

2.1.1 Recapitulatie bijstellingen

Recapitulatie bijstellingen (bedragen x € 1.000)	Lasten						Baten					
	Begroot 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	Begroot 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019
		Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	Bijstelling inc.	Bijstelling struct.			Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	Bijstelling inc.	Bijstelling struct.	
00 Bestuur en ondersteuning	12.744	175		-160	54	12.813	44.039			40	562	44.641
01 Openbare orde en veiligheid	1.776					1.776	31					31
02 Verkeer en vervoer	2.928			-235	7	2.701	13					13
03 Economie	1.715			1.200	0	2.915	1.853			1.223		3.076
04 Onderwijs	1.857			110	30	1.997	111				20	131
05 Sport, cultuur en recreatie	6.637	52	2	50	20	6.762	542	26		50	-8	610
06 Sociaal Domein	22.839			1.005	-80	23.764	5.877			-70	-299	5.508
07 Volksgezondheid en milieu	5.833	10	0	85	2	5.930	4.896			85		4.981
08 VHROSV	5.200			-1.000	-58	4.142	4.168			-1.000	-51	3.117
Algemeen totaal	61.530	237	2	1.055	-25	62.799	61.530	26	0	328	224	62.109

Totaal bijstellingen (bedragen x € 1.000)

Beginsaldo Structureel	310	Beginsaldo incidenteel	0
Nieuw beleid structureel	-2	Nieuw beleid incidenteel	-211
Bestaand beleid structureel	249	Bestaand beleid incidenteel	-727
Saldo na bijstelling structureel	557	Saldo na bijstelling incidenteel	-938

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Financiële toelichting.

Hier worden de bijstellingen per programma toegelicht.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

0. Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Nieuw beleid		Bestaand beleid			Nieuw beleid		Bestaand beleid				
		Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2019	Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2019
0.1	Bestuur	1.256				13	1.269						
0.2	Burgerzaken	689			35	7	730	311					311
0.3	Beheer overige gebouwen	287				4	290	56					56
0.4	Ondersteuning organisatie	7.920	175			30	8.125	369					369
0.5	Treasury	-45			-195		-240	315			40	25	380
0.61	OZB woningen	102					102	3.929					3.929
0.62	OZB- niet woningen	54					54	372					372
0.64	Belasting Overig	2.151					2.151	1.849					1.849
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen							34.094				529	34.623
0.8	Overige baten en lasten	19					19	-8				8	0
0.9	Vennootschapsbelasting	0					0	0					0
Resultaat voor bestemming		12.434	175	0	-160	54	12.502	41.287			40	562	41.889
0.10	Mutatie reserves												
0.11	Resultaat van de rekening												
0.99	Bestemmingen	311					311	2.752					2.752
Resultaat na bestemming		12.744	175	7	-160	54	12.813	44.039			40	562	44.641

Toelichting:

Bestaand beleid

Bestuur

Accountantskosten

Mede door de toenemende strengere eisen in de controle is het beschikbare budget niet meer toereikend. Het budget voor accountantskosten wordt structureel met € 13.000 verhoogd.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Burgerzaken

Verkiezingen

In 2019 worden twee verkiezingen georganiseerd (PS en EU). De begroting is gebaseerd op één verkiezing. Het budget voor de verkiezingen moet daarom incidenteel met € 25.000 worden verhoogd. Daarnaast is een structurele verhoging van het budget nodig van € 6.750 in verband met de verhoging van de vergoeding voor de stembureauleden. Voor 2019 is dit bedrag ook nog een keer incidenteel benodigd omdat er twee verkiezingen worden georganiseerd.

In verband met de toegankelijkheid van de stembureaus voor mensen met een beperking heeft een aantal aanpassingen aan de stembureaus plaats moeten vinden. De kosten hiervoor bedragen naar verwachting incidenteel € 10.000.

Beheer overige gebouwen en gronden

Aankoop Vaart 11 Gasselternijveen

Op 12 februari 2019 heeft het college besloten om het pand Vaart 11 te Gasselternijveen aan te kopen voor een bedrag ad € 120.000 excl. bijkomende kosten. Uw raad is daarover bij brief geïnformeerd. In deze voortgangsnota wordt de financiële kant van deze aankoop geregeld. Het gaat daarbij om het beschikbaar stellen van een investeringskrediet van € 125.000 en het verwerken van de bijbehorende kapitaallasten. De intentie is om het pand zo spoedig mogelijk door te verkopen. De kapitaallasten zijn € 3.750 (afschrijvingstermijn 40 jaar, rentepercentage 0,5%).

Ondersteuning organisatie

Representatie- en vergaderkosten

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld. De kosten voor o.a. afscheidsrecepties en jubilea van personeel komen jaarlijks ten laste van de algemene raming voor representatie- en vergaderkosten van het bestuur. Mede daardoor wordt deze raming jaarlijks overschreden. Structureel € 15.000.

Materieel buitendienst.

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld. De afgelopen vijf jaar is het onderhoudsbudget van het wagen-/machinepark overschreden. In die periode is het budget geen enkele keer structureel bijgesteld. Door tijdige vervanging en professionele behandeling van het wagenpark proberen we de kosten zo laag mogelijk te houden. In de loop van de tijd zijn machines in veel gevallen moderner/geavanceerder geworden en dit betekent vaak hogere kosten wanneer een machine of wagen voor reparatie moet. Hierdoor is een structurele verhoging met een bedrag van € 15.000 van het onderhoudsbudget noodzakelijk.

Aanpassingen centrale hal

Tijdens de nieuwjaarsreceptie is gebleken dat onze hal een belangrijke rol in ontmoeting kan spelen. De aanpassingen zijn bedoeld om de huidige multifunctionaliteit en inrichting van het gebouw te verbeteren. De hal zal daarom worden aangepast evenals de college- en commissiekamer. Incidenteel € 175.000.

Treasury

Rente kortlopende leningen

De rentekosten zijn € 195.000 lager dan geraamd als gevolg van een lager bedrag aan kortlopende leningen. Bij het berekenen van de rente moeten we ervan uitgegaan dat we al onze ambities geheel uitvoeren met de beschikbaar gestelde middelen en dat we daarvoor financiering (leningen) moeten aantrekken. In de praktijk is er echter sprake van vertraging in de uitvoering zodat er minder leningen behoeven te worden aangetrokken.

Bij het bepalen van de rente in de begroting hanteren we de richtlijnen conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Rente investeringen

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld.

Als zich een mutatie in de kapitaallasten voordoet vanuit een investering, worden de afschrijvingslasten rechtstreeks op het betreffende programma of taakveld verantwoord. De rentelasten worden vervolgens budgettair neutraal verrekend binnen het onderdeel treasury. Het gaat vanuit de najaarsnota om:

- Vervanging van duurzame voorziening zwembad Annen € 500 (zie ook programma 5).
- Aanvulling krediet kunstgrasveld Gieten € 430 (zie ook programma 5)
- Krediet voor blijversleningen € 500 (zie ook programma 8)

In deze voortgangsnota gaat het om een budgettair neutrale verrekening van rentekosten van :

- Aankoop Vaart 11 Gasselternijveen € 625 (zie ook beheer overige gebouwen en gronden)
- Kwaliteitsimpuls fietspaden € 1.175 (zie ook programma 2)
- Uitbreiden capaciteit urnenzuil Gieterveen Broek € 100 (zie ook programma 7)
- Uitbreiden capaciteit urnenzuilen Gasselternijveen € 200 (zie ook programma 7)
- Aankoop strategische gronden € 5.000 (zie ook grondexploitatie programma 8)

Dividend Bank Nederlandsche gemeenten

De dividenduitkering van de BNG is verhoogd van 37,5% naar 50%. Bij een normaal verloop blijft de dividenduitkering 50%. De dividenduitkering is € 50.000 hoger dan geraamd en heeft voor 50% een structureel en voor 50% een incidenteel karakter.

Dividend Enexis

De dividend uitkering van Enexis over 2018 is incidenteel € 15.000 hoger dan geraamd.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Compensatie abonnementstarief WMO

Het kabinet heeft het eigen bijdrage systeem voor de WMO aangepast. Deze is daardoor niet meer afhankelijk van het inkomen en vermogen en ook niet van de hoeveelheid afgenomen ondersteuning. Iedere gebruiker betaalt een vast bedrag per 4 weken. Dit betekent voor de gemeente een inkomstenderving van naar verwachting € 179.000. Hiervoor worden wij binnen de algemene uitkering gecompenseerd. Een en ander is budgettair neutraal in deze voortgangsnota verwerkt (zie hiervoor ook programma 6)

Algemene uitkering

Vooruitlopend op de publicatie van de meicirculaire 2019 zijn de ramingen voor het gemeentefonds geactualiseerd. Daarbij is gekeken naar de decembercirculaire 2018 en de meeste recente betaalspecificaties die van het Rijk zijn ontvangen. Op basis van deze documenten verwachten wij voor het begrotingsjaar 2019 een hogere structurele uitkering van € 350.000. De meicirculaire 2019 wordt eind mei / begin juni verwacht. Wij zullen u over de belangrijkste ontwikkelingen per brief op de hoogte stellen en de financiële gevolgen verwerken in de begroting 2020.

Overige baten en lasten

Verhuur van sportaccommodaties

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld.

De tarieven van verhuur op sportaccommodaties zijn voor 2018 bevroren en opgenomen op een stelpost. De verdeling was nog niet administratief verwerkt in de begroting. Het gaat om een bedrag van € 8.324. Het geheel verloopt budgettair neutraal (zie ook programma 5).

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

1. Openbare orde en veiligheid

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Begroot 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	Begroot 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019
			Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.			Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.544					1.544	5					5
1.2	Openbare orde en veiligheid	232					232	8					8
Resultaat voor bestemming		1.776	0	0	0	0	1.776	13	0	0	0	0	13
1.99	Mutatie reserves							18	0	0	0	0	18
Resultaat na bestemming		1.776	0	0	0	0	1.776	31	0	0	0	0	31

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

2. Verkeer en vervoer

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	
		Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
2.1	Verkeer en vervoer	2.917			-235	2.689	13					13
2.2	Parkeren	5				5	0					0
2.5	Openbaar vervoer	7				7	0					0
Resultaat voor bestemming		2.928	0	0	-235	2.701	13					13
2.99	Mutatie reserves						1					1
Resultaat na bestemming		2.928	0	0	-235	2.701	14	0	0	0	0	14

Toelichting:

Bestaand beleid

Verkeer en vervoer

Kwaliteitsimpuls fietspaden

In 2018 is een incidenteel bedrag in de begroting opgenomen van € 235.000 voor kwaliteitsimpuls fietspaden. Conform de voorschriften van het BBV moet op deze investering echter worden afgeschreven. De kapitaallasten bedragen € 7.050 (40 jaar afschrijving, rentepercentage 0,5%). Het incidentele bedrag van € 235.000 vloeit terug naar de algemene middelen.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

3. Economie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	
		Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
3.1	Economische ontwikkelingen	1.141			1.200	2.341	0			1.223		1223
3.2	Fysieke bedrijfs- en infrastructuur	319				319	254					254
3.3	Bedrijfsloket en – regelingen	5				5	14					14
3.4	Economische promotie	250				250	1.584					1584
Resultaat voor bestemming		1.715			1.200	2.915	1.853			1.223		3.076
3.99												
Resultaat na bestemming		1.715			1.200	2.915	1.853			1.223		3.076

Bestaand beleid

Economische ontwikkelingen

In de begroting 2019 is een bedrag van € 800.000 beschikbaar gesteld voor de aanleg van glasvezel. De bijdrage door de verschillende overheden in het project bedraagt in totaal € 2 miljoen. De gemeente Aa en Hunze is penvoerder. Dat houdt in dat de geldstromen via de gemeente Aa en Hunze lopen. De verdeling is als volgt:

- de provincie Drenthe € 500.000
- de gemeente Aa en Hunze € 776.523
- de gemeente Assen € 15.978
- de gemeente Tynaarlo € 707.499

Administratief technisch worden de bedragen naar bruto aangepast. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

Het verschil tussen de geraamde bijdrage van € 800.000 en de werkelijke bijdrage voor Aa en Hunze ad € 23.477 gaat terug naar de algemene middelen. Voordeel € 23.477.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

4. Onderwijs

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	
		Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Bijstell. Str.	Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.		Bijstell. Inc.
4.1	Openbaar basisonderwijs	83				83	0				0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	728				728	0				20	20
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1046			110	30	1186	76			0	76
Resultaat voor bestemming		1.857		0	110	30	1.997	76	0	0	20	96
4.99	Mutatie reserves			0	0	0		35	0	0		35
Resultaat na bestemming		1.857		0	110	30	1.997	111	0	0	20	131

Toelichting:

Bestaand beleid

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Detacheringsbijdrage Primah

Het onderhoud van de gemeentelijke schoolgebouwen is een taak van Stichting Primah. Omdat de expertise hiervan niet bij Stichting Primah zelf aanwezig is wordt deze op basis van een detacheringsovereenkomst ingehuurd bij de gemeente Aa en Hunze. De detacheringsovereenkomst heeft een structureel karakter. De afgelopen jaren is de bijdrage aan de gemeente incidenteel opgenomen. De bijdrage van € 20.000 wordt nu structureel verwerkt.

Onderwijshuisvesting en groepsverkleining

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld. De raming voor onderwijshuisvesting en groepsverkleining wordt structureel met € 30.000 naar beneden bijgesteld. Het budget is gevoed met de vrijval van de kapitaallasten van onderwijsgebouwen. De uitgaven voor onderhuisvesting daarentegen gaan niet omhoog.

Leerlingenvervoer

In 2018 heeft een nieuwe aanbesteding van het publiek vervoer plaats gevonden. Ingaande het schooljaar 2018/2019 geldt deze ook voor het leerlingen vervoer.

Als gevolg hiervan is er sprake van een verhoging van de kosten met € 45.000. Daarnaast veroorzaakt de verhoging van de BTW van 6 naar 9 % een hogere last van € 15.000. Een extra structurele last van in totaal € 60.000.

Bij het toekennen van leerlingenvervoer gaan we uit van de toepassing van de "waardendriehoek". We kijken naar wat nodig is om het maatschappelijk effect te bereiken voor onze inwoner. Dit kan in de praktijk betekenen dat er in eerste instantie hogere kosten worden gemaakt om op langere termijn de kosten te kunnen beperken. We maken nu hogere kosten in het kader van het leerlingenvervoer maar beogen daarmee schooluitval en het verlaten van de school zonder startkwalificatie te voorkomen.

Daardoor zijn er ook vervoerbewegingen vanuit de Jeugdwet en ten behoeve van kinderen van statushouders onder het leerlingevervoer gebracht. Dit betekent een verhoging van de kosten met resp. € 70.000 en 40.000. Deze kosten worden incidenteel gedekt uit de budgetten Jeugdwet en statushouders (zie hiervoor ook programma 6)

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

5. Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Begroot 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Begroot 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	
			Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.		Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.		
5.1	Sportbeleid en activering	220					222	0				0	
5.2	Sportaccommodaties	1.772				20	1.793	461			-8	453	
5.3	Cultuurprestatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	391	52				443		26			26	
5.5	Cultureel erfgoed	181		2			183	26				26	
5.6	Media	488					488						
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.585			50		3.635	22		50		72	
Resultaat voor bestemming		6.637	52	2	50	20	6.762	496	26	0	50	-8	577
5.99	Mutatie reserves	0					0	33					33
Resultaat na bestemming		6.637	52	2	50	20	6.762	542	26	0	50	-8	610

Toelichting:

Bestaand beleid

Sportaccommodaties

Kunstgrasveld Gieten

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld.

Voor het kunstgrasveld Gieten hebben we een investeringsbedrag opgenomen van € 410.000. In verband met het sportbesluit is het niet meer mogelijk om via de fiscus na 1-1-2019 BTW terug te krijgen. Een en ander kan betekenen dat de investering maximaal € 86.000 hoger wordt. De extra kapitaallasten bedraagt € 6.200 bij een afschrijvingstermijn van 15 jaar en een rentepercentage van 0,5%. Op het moment van het opstellen van deze najaarsnota is nog niet duidelijk of de € 86.000 daadwerkelijk nodig is. Het een en ander is afhankelijk van het feit of daadwerkelijk begonnen wordt met de uitvoering voor 1 juni 2019. Dit wil overigens niet zeggen dat we helemaal geen BTW terug kunnen krijgen. Door het rijk is een bedrag van in totaal € 152 miljoen beschikbaar gesteld als compensatie voor het sportbesluit. De gemeente gaat in dat geval de BTW opgeven en is dan het toe te kennen bedrag afhankelijk van het totaal bedrag dat macro wordt ingediend. Dat kan betekenen dat we niet alle BTW terugkrijgen maar bijvoorbeeld 50%. Vanwege de onzekerheid wordt in deze najaarsnota vooralsnog het totale maximale extra bedrag meegenomen. Mocht dit lager worden dan nemen we dit mee in het bijstellingen in het beleidsplan/najaarsnota.

Zwembad De Borghoorns Annen

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Het huidige contract met Snipperhout voor de levering van warmte voor het zwembad in Annen loopt ten einde en wordt gezien de voorgeschiedenis niet verlengd. Vanaf het volgend zwemseizoen moet er een nieuwe duurzame warmte voorziening (palletkachel) komen, vergelijkbaar met de warmte voorziening in het zwembad in Gieten. De kosten voor aanschaf van een nieuwe duurzame warmtevoorziening bedragen € 100.000. Kapitaallasten € 7.166 (afschrijvingstermijn 15 jaar, rentepercentage 0,5%). Voordeel van deze installatie is dat de regie geheel in eigen beheer is, waardoor er op energieverbruik zeker een winst is te behalen van ± 10 tot 15%. Voordeel € 1.500. De netto extra last komt daarmee uit op € 5.666.

Voorgaande jaren was het onderhoud van zwembad De Borghoorns in handen van Alescon. Met ingang van 2019 is dit niet meer het geval. In de loop van de tijd zijn er met name door uitstroom van medewerkers naar reguliere bedrijven en natuurlijk verloop door pensioen steeds minder mensen in het groen gaan werken. De hoeveelheid werk is echter niet kleiner geworden. De hoeveelheid werk van Alescon voor Aa en Hunze is daarom te groot. Om het werkpakket voor Alescon kleiner te maken is besloten de zwembaden uit het werk te halen en uit te besteden aan een aannemer. Voor het onderhoud is per saldo € 8.540 meer nodig.

Verhuur van sportaccommodaties

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld.

De tarieven van verhuur op sportaccommodaties zijn voor 2018 bevroren en opgenomen op een stelpost. De verdeling was nog niet administratief verwerkt in de begroting. Het geheel verloopt budgettair neutraal (zie ook programma 5).

Cultuur, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Herdenken 75 jaar vrijheid

Voorgesteld wordt een bedrag van € 52.000 subsidie beschikbaar te stellen voor lokale activiteiten herdenken en vieren 75 jaar vrijheid

Het betreft een regeling waarvoor de provincie € 26.000 beschikbaar stelt, waarbij de gemeente eenzelfde bedrag moet bijleggen.

Cultuur en cultureel erfgoed

Project Steenuilen

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld

De gemeente wil particulieren en agrariërs in het buitengebied stimuleren om erven steenuilvriendelijk te maken door de werkzaamheden van de steenuilwerkgroepen in Aa en Hunze financieel te ondersteunen en bij te dragen aan het project "Steenuilen Aa & Hunze onder pannen" van Landschapsbeheer Drenthe. De steenuilenwerkgroepen in Aa en Hunze plaatsen, onderhouden en vervangen nestkasten voor steenuilen. Vanwege een groot gebrek aan geschikte nestplaatsen in holtes van bomen en onder daken van oude schuurtjes is het ophangen van nestkasten noodzakelijk voor het behouden en uitbreiden van de steenuilenpopulatie. Daarnaast ringen ze steenuilen voor waardevolle informatie over de verspreiding en overleving van de uilen en de uitwisseling tussen de populaties. Om te voorkomen dat steenuilen verdrinken in drinkbakken worden erven waar steenuilkasten hangen, éénmalig voorzien van steenuilveilige drinkbakken. De provincie Drenthe komt met een bijdrage als de gemeente ook deelneemt. De jaarlijkse bijdrage aan de Stichting is € 2.150.

Openbaar groen en recreatie

Subsidieregeling dorpsinitiatieven vitaal platteland

We ontvangen van de provincie Drenthe over 2019 een bedrag ad € 50.000 voor de regeling dorpsinitiatieven onder de voorwaarde dat de gemeente een zelfde bedrag als cofinanciering bijlegt. We hebben dit bedrag beschikbaar vanuit de budget voor plattelandontwikkeling. Het geheel verloopt budgettair neutraal.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

6. Sociaal Domein

(bedragen x € 1.000)

		Lasten							Baten					
		Begroot 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid				Begroot 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		
			Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2019			Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2019
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.084			-40		3.044	418				-70	-20	328
6.2	Wijkteams	2.804			115		2.919							
6.3	Inkomensregelingen	6.826				-80	6.746	4553					-100	4453
6.4	Begeleide participatie	275					275							
6.5	Arbeidsparticipatie	345					345	10						10
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	1.118					1.118	11						11
6.71	Maatwerkdienst- verlening 18+	3.545					3.545	303					-179	124
6.72	Maatwerkdienst- verlening 18-	2.730			930		3.660							0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	28					28							0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	2.084					2.084							0
Resultaat voor bestemming		22.839	0	0	1.005	-80	23.764	5.295		0		-70	-299	4.926
6.99		0						581	0	0				581
Resultaat na bestemming		22.839	0	0	1.005	-80	23.764	5.877	0	0		-70	-299	5.508

Toelichting:

Bestaand beleid

Samenkracht en burgerparticipatie

De Boerhoorn

In verband met de vernieuwbouw van De Boerhoorn is de huur- en kantine opbrengst incidenteel respectievelijk € 45.000 en € 25.000 lager. Dit komt omdat door de verschillende huurders geen gebruik kan worden gemaakt van De Boerhoorn en tijdelijk gebruik wordt gemaakt van andere locaties waarvoor wij niet de huuropbrengst ontvangen.

Daarnaast is in het kader van de bezuinigingen met ingang van 2015 een lagere subsidieverlening aan de bibliotheek verstrekt. Voor de gemeente heeft dit een structureel voordeel opgeleverd. De bibliotheek heeft de bezuinigingen binnen hun eigen begroting opgevangen door o.a. minder ruimte te huren. Ook in De Boerhoorn is minder ruimte gehuurd. Dit betekent een structureel lagere huuropbrengst voor De Boerhoorn van afgerond € 20.000.

Leerlingenvervoer tbv statushouders

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Door bij het toekennen van leerlingenvervoer uit te gaan van de toepassing van de “waardendriehoek” (zie voor een verder toelichting de tekst bij programma 4 leerlingenvervoer) zijn er in 2019 ook vervoersbewegingen ten behoeve van kinderen van statushouders onder het leerlingenvervoer gebracht. Dit betekent een verhoging van de kosten van het leerlingenvervoer van € 40.000. Deze kosten worden incidenteel ten laste gebracht van het budget voor statushouders. Er zal jaarlijks worden bekeken hoeveel hiervoor benodigd is (zie hiervoor ook programma 4).

Wijkteams

Bijdrage Attenta

In de voor stichting Attenta opgestelde begroting voor de (opstart)periode van 1 juli 2018 tot 31 december 2019 is onvoldoende rekening gehouden met o.a. kosten voor vervanging wegens ziekte, huur van decentrale huisvesting en kosten voor de accountant. We stellen voor de subsidie voor 2019 incidenteel met € 115.000, te verhogen. De periode van bestaan van stichting Attenta is nog te kort om te kunnen bepalen of een structurele verhoging van de subsidie noodzakelijk is. Het jaar 2019 zal worden gebruikt om hiermee voldoende ervaring op te doen. Afhankelijk van de evaluatie over 2019 is eventueel een structurele aanpassing van het budget noodzakelijk.

Inkomensregelingen

Bijstandsbesluit Zelfstandigen

De ramingen voor wat betreft de inkomsten en uitgaven voor het Bijstandsbesluit Zelfstandigen zijn aangepast aan de raming die de WPDA voor 2019 hanteert. Dit betekent per saldo een structureel nadeel van € 20.000. Het geheel sluit nu beter aan bij de praktijk van de afgelopen jaren.

Maatwerkdienstverlening 18+

Invoering abonnementstarief WMO en effect opbrengst eigen bijdragen.

Het kabinet heeft het eigen bijdrage systeem voor de WMO aangepast. Deze is daardoor niet meer afhankelijk van het inkomen en vermogen en ook niet van de hoeveelheid afgenomen ondersteuning. Iedere gebruiker betaalt een vast bedrag per 4 weken. Dit betekent voor de gemeente een inkomstenderving van naar verwachting € 179.000. Hiervoor worden wij binnen de algemene uitkering gecompenseerd. Een en ander is budgettair neutraal in deze voortgangsnota verwerkt (zie hiervoor ook programma 0).

Maatwerkdienstverlening 18-

Leerlingenvervoer tbv Jeugdwet

Door bij het toekennen van leerlingenvervoer uit te gaan van de toepassing van de “waardendriehoek” (zie voor een verder toelichting de tekst bij programma 4 leerlingenvervoer) zijn er in 2019 ook vervoersbewegingen vanuit de Jeugdwet onder het leerlingenvervoer gebracht. Dit betekent een verhoging van de kosten van het leerlingenvervoer met € 70.000. Deze kosten worden incidenteel gedekt uit de budgetten Jeugdwet. Er zal jaarlijks worden bekeken hoeveel budget hiervoor benodigd is (zie hiervoor ook programma 4).

Jeugdzorg

Het jaar 2018 is afgesloten met een (groot) tekort op de jeugdzorg. Naar verwachting zal ook 2019 hierin nog geen grote verandering brengen, betalingen en indicatiestelling t/m de maand april geven nog geen zicht op een substantiële positieve ontwikkeling hierin. Voorgesteld wordt dan ook om de jeugdhulpbudgetten met € 1,0 mln naar boven bij te stellen.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

7. Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten						
		Nieuw beleid			Bestaand beleid		Nieuw beleid			Bestaand beleid			
		Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2019	Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Totaal 2019
7.1	Volksgezondheid	1.053					1.053	0					0
7.2	Riolering	1.489					1.489	2.075					2.075
7.3	Afval	2.073			85		2.158	2.688			85		2.773
7.4	Milieubeheer	961	10				971						0
7.5	Begraafplaatsen	257				2	259	130					130
Resultaat voor bestemming		5.833	10	0	85	2	5.930	4.893		0	85		4.977
7.99	Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0		4
Resultaat na bestemming		5.833	10	2	85	2	5.930	4.896	0	0	85		4.981

Toelichting:

Bestaand beleid

Afval

Zwerfvuil

Eind 2018 is via Nedvang een extra bedrag aan subsidie ontvangen ten behoeve van maatregelen ter voorkoming van zwerfvuil. Dit bedrag wordt nu opgevoerd ter dekking van de ingediende maatregelen. Het betreft een bedrag ad € 84.640. Een en ander verloopt budgettair neutraal.

Milieubeheer

Versnellingsaanpak asbestdaken

Vanuit de provincie is de versnellingsaanpak asbestdaken opgestart. Alle Drentse gemeenten doen daar aan mee, ook in combinatie met de RudD. Het project loopt vanaf 2018 t/m 2024. Onze bijdrage kan voor het grootste deel worden gedekt binnen bestaande budgetten. Alleen voor 2019 is een extra bedrag van € 10.000 benodigd.

Begraafplaatsen

Urnenzuilen

De afgelopen jaren is de behoefte toegenomen voor het realiseren van meer capaciteit voor het plaatsen van urnen.

Ook op de twee gemeentelijke begraafplaatsen waarbij deze mogelijkheid nu nog niet bestaat, maar waar wel vraag naar is, willen we dit kunnen aanbieden.

Daarom wordt voorgesteld om op de begraafplaatsen Gieterveen Broek en Gasselternijveen de mogelijkheid voor nabestaanden uit te breiden met urnenzuilen. Waarvan één in Gieterveen en twee in Gasselternijveen.

De urnenzuilen hebben ruimte voor 12 plaatsen en komen qua ontwerp overeen met de gerealiseerde urnenzuilen op de begraafplaats in Rolde.

De totale kosten voor de urnenzuilen bedrage ca € 60.000 (incl. BTW, legeskosten en grondonderzoek).

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

(bedragen x € 1.000)

		Lasten					Baten					
		Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	Nieuw beleid		Bestaand beleid		Totaal 2019	
		Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.		Begroot 2019	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	Bijstell. Inc.	Bijstell. Str.	
8.1	Ruimtelijke Ordening	663				663	6					6
8.2	Grondexploitatie (niet	3.503			-1.000	2.508	2.518					2.518
8.3	Wonen en bouwen	1.034				971	644				-51	594
Resultaat voor bestemming		5.200	0	0	-1.000	4.142	3.168		0	0	-51	3.117
8.99		0	0	0	0	0	1.000	0	0	-1.000	0	0
Resultaat na bestemming		5.200	0	0	-1.000	4.142	4.168	0	0	-1.000	-51	3.117

Toelichting:

Bestaand beleid

Grondexploitatie

Budget grondexploitatie

In de begroting 2019 is een bedrag beschikbaar gesteld van € 1.000.000 voor strategische aankopen. De middelen zijn onttrokken uit de algemene reserve grondbedrijf. Volgens de voorschriften van het BBV is dit echter niet juist. Betreffende bedragen moeten worden geactiveerd. Voor het bedrag van € 1.000.000 wordt nu een zogenaamd kapitaalkrediet opgevoerd. Dit houdt een extra rentelast in van structureel € 5.000. Het bedrag van € 1.000.000 wordt weer toegevoegd aan de algemene reserve van het grondbedrijf. De intentie van het budget blijft hetzelfde. Het gaat hier om een administratief technische wijziging.

Wonen en bouwen

2^e fase sociale huurwoningen Nooitgedacht

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld

In 2016 zijn kredieten opgevoerd voor de bouw van sociale huurwoningen 2^e fase Nooitgedacht voor een bedrag van in totaal € 1 miljoen. Het gaat om de aankoop grond, installatie- en bouwkosten. Op dit moment is het meest realistische scenario dat de 2^e fase er niet zal komen. Voorgesteld wordt om de kredieten te laten vervallen. Per saldo een voordeel op de structurele lasten van rente en afschrijving en overige exploitatiekosten van in totaal afgerond € 13.000. Als blijkt dat de bouw van de 2^e fase wel een vervolg zal krijgen worden de kredieten en de structurele last weer opgevoerd.

Blijversleningen

In de najaarsnota 2018 is deze wijziging incidenteel opgenomen, nu worden deze lasten structureel verwerkt. De najaarsnota is op 20 december 2018 door uw raad vastgesteld.

In de raad van 26 januari 2017 heeft uw raad een bedrag van € 100.000 beschikbaar gesteld voor "Blijversleningen". Structurele rentelast € 500. Het beschikbaar stellen was nog niet administratief verwerkt. Met de lening stimuleert de gemeente haar inwoners hun woning (meer) levensloopbestendig te maken, zodat zij (tot op een hogere leeftijd) zelfstandig kunnen blijven wonen. De gemeente stelt een budget aan SVn ter beschikking. Daarmee wordt bij SVn een fonds geopend waaruit de Blijversleningen worden verstrekt. Rente en aflossingen van de leningen kunnen weer worden ingezet voor nieuwe lening aanvragen.

2.1.2 Toelichting op de bijstellingen per programma

Mutatie reserves

Budget grondexploitatie

In de begroting 2019 is een bedrag beschikbaar gesteld van € 1.000.000 voor strategische aankopen. De middelen zijn onttrokken uit de algemene reserve grondbedrijf. Volgens de voorschriften van het BBV is dit echter niet juist. Betreffende bedragen moeten worden geactiveerd. Het bedrag van € 1.000.000 wordt weer toegevoegd aan de algemene reserve van het grondbedrijf.

3 Bijlagen

De volgende documenten zijn als bijlage in de voortgangsnota opgenomen:

3.1 Leeswijzer

3.1 Leeswijzer

Binnen het model zijn diverse navigatiemogelijkheden beschikbaar.

Door middel van de 'home' knop kun je vanaf elke pagina naar het startscherm gaan.

In een aantal gevallen bevatten pagina's submenu's.

De knoppenbalk in het submenu is bedoeld om snel te kunnen navigeren binnen het desbetreffende onderdeel.

De 'home' knop is in het submenu lichter van kleur en fungeert als tussenstap naar de eerste pagina binnen het submenu.

terug

Door middel van de 'knop' met de tekst 'terug' (rechtsonder op de pagina) kun je vanaf de huidige pagina naar de vorige bezochte pagina gaan. (Het zogenaamde terugbladeren. Let op! Niet te verwarren met 1 pagina terugbladeren.)

NB: deze optie werkt niet in alle pdf-readers. Installeer *goodreader* voor een optimale werking van het model.

Klikveld

Klikvelden zijn bedoeld om snel naar onderliggende pagina's te gaan. Bijvoorbeeld om detailinformatie op te roepen.

Klikvelden in de tekst zijn te herkennen aan de grijze kleur.

groen

Klik op de **groene tekst** (linksonder op de pagina) om snel naar een volgend 'hoofdonderwerp' te gaan. De onderwerpselectie op het startscherm is daarbij leidend.

Inhoudsopgave

Vanuit de inhoudsopgave kun je rechtstreeks naar elke gewenste pagina gaan.

De inhoudsopgave is vanaf elke pagina te benaderen via de 'home' knop gevolgd door een klik op de knop 'inhoudsopgave'.

beleidsplan

In een aantal gevallen worden afbeeldingen of teksten gebruikt als link naar een onderliggende teksten. Meestal met het doel om een nadere toelichting te geven.

Daar waar van toepassing wordt dit op de desbetreffende pagina duidelijk aangegeven.